

L'ÒRGAN I LA FUNCIO

Com no podia ser d'una altra manera, ens hem d'ocupar del tema del tema, que diria en Quim Monzó. Parlem de l'esborrany de Decret que des de fa uns mesos s'està discutint entre els professionals dels serveis afectats. Podria semblar que pel fet de treballar a la Universitat, -on (malgrat la imatge distorsionada que sovint projectem i la que gairebé sempre es projecta sobre nosaltres), convivim cada dia amb el desconcert, la falta de mitjans i la monumental discrepància entre els discursos en boga (ara és el de la qualitat) i les condicions en que duem a terme les tasques de docència, recerca i gestió-, una ja hauria d'estar curada d'espants.

Confesso, tanmateix, que la lectura de l'esborrany m'ha deixat immersa en la perplexitat; no negaré, tampoc, que la manera com es posiciona sobre determinats aspectes em sembla equívoca. Al meu parer, l'escrit en el seu conjunt manifesta símptomes d'amnèsia preocupants respecte la trajectòria recorreguda per serveis educatius formats per professionals diferents, amb finalitats i funcions diverses. No discuteixo, tot el contrari, la necessitat de procedir, en els diversos elements del sistema educatiu, a avaluacions periòdiques que ajudin a valorar el seu estat i proposar les modificacions que es considerin convenients, per tal de progressar en una direcció determinada. Això és tan beneficiós per les propostes curriculars, com per als diversos agents i serveis que configuren el sistema, i que enfronten problemes diferents en èpoques distintes, el que exigeix posar l'accent, en cada moment, en aspectes, funcions i finalitats determinats.

El nostre sistema educatiu compta avui en dia amb un conjunt de professionals i serveis la missió dels quals és assegurar l'adequada escolarització, creixement personal i inserció social d'una població cada cop més diversa. Que fa falta coordinar les actuacions, establir prioritats de manera conjunta i organitzar-se per a ser útils a l'escola, és una cosa que em sembla que ningú no discuteix. Poc a poc, en alguns sectors i amb un protagonisme no menor dels EAP, s'han anat teixint xarxes de professionals de diversos àmbits (educatius, salut, social, judicial) en un procés no exempt de dificultats, però que quan funciona, millora la intervenció de tots els implicats.

L'esborrany de Decret es dirigeix a promoure la coordinació entre els diferents *serveis educatius* que intervenen o estan radicats en un mateix sector. I això està bé, però... llàstima que no s'hagués pensat en uns termes més integradors cada vegada que s'ha creat una nova figura, un nou servei que també anava a l'escola; llàstima que no s'hagués reflexionat sobre si era més pertinent generar noves estructures, o al contrari, reforçar estructures existents, que així haurien vist incrementat el seu potencial, tant quantitativament com qualitativament.

Perquè la finalitat defensible de la coordinació no justifica,

en la meua opinió, la rotunditat dels mitjans que s'anuncien per assolir-la: generar una superestructura que al menys en part s'assenta sobre la confusió, no sé si interessada o només fruit d'un cert desconeixement, entre professions diferents. Si el text que comentem el llegís algú que no conegués la història recent del nostre país, podria arribar a la conclusió, per exemple, que EAP i CRP han estat desenvolupant tasques similars al llarg d'aquestes dècades, que són serveis semblants. I no és així. Assessorar exigeix un conjunt de competències específiques que han estat sovint objecte d'anàlisi i discussió. És una tasca difícil, delicada, no sempre agraïda; necessària per fomentar l'anàlisi i la millora de la pràctica educativa en els seus diversos nivells. L'aproximació que tradueix l'esborrany de Decret és al meu parer poc sensible a l'especificitat de l'assessorament, i en tradueix una visió unidimensional que molts no compartim.

Un altre tret que em crida poderosament l'atenció és la confiança que semblen dipositar les autoritats educatives en el poder de la normativa per generar actituds, crear cultures i en definitiva per transformar la realitat. Per suposat, això és el que cal buscar; però potser es passa per alt que les normes, en sí, no transformen res; si de cas, posen les condicions per que s'engeguin les dinàmiques que poden comportar alguns canvis. No crec que les condicions que aquesta norma estableix siguin les més adients. Es podrà treballar coordinadament en un servei de 30 o 35 persones? És necessari desdibuixar la identitat dels diferents serveis que han de constituir els SEI, per assegurar-ne la coordinació? No seria més prudent, abans de regirar-ho tot de dalt a baix, provar fórmules que promoguin i facin possible la coordinació des de la idiosincràsia, les funcions i les peculiaritats de cada servei, i que aprofiti allò que cadascun té de propi i de bo?. No estem davant d'un tema que afecti a un col·lectiu més o menys gran i més o menys heterogeni de professionals; afecta el conjunt del sistema educatiu. Cal ser escrupulós i exigent, canviar el que no funcioni adequadament, complementar-ho si convé; però cal fer-ho amb prudència, i sabent cap a on ens dirigim.

Pot ser que "coordinar-se" formi part d'aquell grup de verbs dels quals Pennac diu que admeten malament l'imperatiu (somi-ar, llegir, estimar...). En qualsevol cas, determinades accepcions de la paraula semblen requerir molt més que el reconeixement de la necessitat per concretar-se. I si la bondat de la funció (avançar en la coordinació) sembla fora de dubte, el que no és tan inqüestionable és l'òrgan elegit per assegurar-la. Confiem que les coses no estiguin del tot tancades, i que sigui possible encara reconsiderar els aspectes més preocupants de l'esborrany.

Isabel Solé

Dept. de Psicologia Evolutiva i de l'Educació,
Universitat de Barcelona.